

Samenwerkingsverband Drechtsteden

Toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs en aangewezen zijn op het leerwegondersteunend onderwijs (m.i.v. 01-08-2021- heden)

Beoordelingscriteria samenwerkingsverband

1. Een samenwerkingsverband baseert de beslissing op de aanvraag uitsluitend op:
  - a. de door het bevoegd gezag gegeven motivering die gebaseerd is op ervaringen met de leerling in het onderwijsleerproces, zoals die onder meer blijken uit het onderwijskundig rapport, bedoeld in artikel 42 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 43 van de Wet op de expertisecentra,
  - b. de leerachterstand van de leerling,
  - c. het intelligentiequotiënt van de leerling, en
  - d. indien dat noodzakelijk is voor het vormen van een oordeel, de resultaten van een of meer persoonlijkheidsonderzoeken met betrekking tot prestatiemotivatie, faalangst en emotionele instabiliteit die een beeld geven van de sociaal-emotionele problematiek van de leerling in relatie tot de leerprestaties, en
  - e. indien het een aanvraag voor toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs betreft: de zienswijze van de ouders.

2. Bij de beslissing op de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, controleert het samenwerkingsverband of het bevoegd gezag voor de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b tot en met d, de jaarlijks voor 1 oktober bij ministeriële regeling vastgestelde screenings- of testinstrumenten (zie bijlage 1), heeft gebruikt. De testinstrumenten voor de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c en d, worden toegepast onder verantwoordelijkheid van een diagnostisch geschoold psycholoog of diagnostisch geschoold orthopedagoog.

3. De leerachterstand van de leerling is de uitkomst van 1 minus (DLE/DL), waarin:
  - a. DLE de afkorting is van didactische leeftijdseenheden en het aantal maanden onderwijs dat behoort bij het niveau dat de leerling feitelijk heeft bereikt, en
  - b. DL de afkorting is van didactische leeftijd en het aantal maanden dat een leerling vanaf groep 3 in de perioden van september tot en met juni was ingeschreven bij een school als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs of een school voor speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra.

4. Het samenwerkingsverband wijst de aanvraag voor praktijkonderwijs uitsluitend toe, indien de leerling:
  - a. een intelligentiequotiënt heeft binnen de bandbreedte van **55 tot en met 80**, en
  - b. een leerachterstand heeft op ten minste twee van de vier domeinen inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen en spellen, ten minste één van deze twee domeinen inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreft en deze leerachterstand gelijk is aan of groter is dan **50%**.

Samenwerkingsverband Drechtsteden

5. Het samenwerkingsverband wijst de aanvraag voor leerwegondersteunend onderwijs uitsluitend toe, indien de leerling:
- a.
    1. een intelligentiequotiënt heeft binnen de bandbreedte **75 tot en met 90**, en
    2. een leerachterstand heeft op ten minste twee van de vier domeinen inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen en spellen, ten minste één van deze twee domeinen inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreft en deze leerachterstand is gelegen binnen de bandbreedte van **25% tot 50%** of
  - b.
    1. een intelligentiequotiënt heeft binnen de bandbreedte **91 tot en met 120**, en
    2. een leerachterstand heeft op tenminste twee van de vier domeinen inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen en spellen, ten minste één van deze twee domeinen inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreft en deze leerachterstand is gelegen binnen de bandbreedte van **25% tot 50%** en
    3. een sociaal-emotionele problematiek heeft als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d.
6. Voor een leerling die wat intelligentiequotiënt **of** leerachterstand betreft, voldoet aan de vereisten voor toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs en die wat de overige vereisten betreft voldoet aan de vereisten om aangewezen te zijn op het leerwegondersteunend onderwijs, kan een leerling toelaatbaar worden verklaard tot praktijkonderwijs of aangewezen worden op het leerwegondersteunend onderwijs, afhankelijk van de door het bevoegd gezag gegeven motivering, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a.

Aanvragen en beschikkingen voor bijzondere groepen van leerlingen

1. Een school voor praktijkonderwijs kan tevens een aanvraag voor toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs bij een samenwerkingsverband indienen voor een leerling voor wie het zorg- en onderwijsaanbod van het praktijkonderwijs naar het oordeel van dat bevoegd gezag het beste aansluit bij de behoeften van deze leerling en die:
  - a. het voorbereidend beroepsonderwijs of het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs bezoekt en op leerwegondersteunend onderwijs is aangewezen:
    1. met scores op de criteria, bedoeld in artikel 15d, in het grensvlak van het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs,
    2. naar het oordeel van het bevoegd gezag een toegenomen problematiek heeft nadat de beslissing is genomen dat de leerling op leerwegondersteunend onderwijs is aangewezen, of
    3. naar het oordeel van het bevoegd gezag een stapeling van andersoortige problematiek heeft dan wordt beoordeeld in het onderzoek of de leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs, dan wel;

Samenwerkingsverband Drechtsteden

- b. beschikt over een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs van een samenwerkingsverband dan wel een ontwikkelingsperspectief en die:
  - 1. voldoet aan het intelligentiequotiëntcriterium of leerachterstandscriterium voor toelating tot het praktijkonderwijs, bedoeld in artikel 15d, vierde lid, blijktens gegevens die gebaseerd zijn op screenings- of testinstrumenten als bedoeld in artikel 15d, tweede lid, of
  - 2. naar het oordeel van het bevoegd gezag, ongeacht een dergelijk intelligentiequotiënt of een dergelijke leerachterstand, een zodanige problematiek heeft dat toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs geboden is.
- 2. Het samenwerkingsverband baseert de beschikking over de toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs uitsluitend op de volgende, bij de aanvraag gevoegde, gegevens:
  - a. een kopie van de beslissing dat de leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs, of een kopie van de toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, dan wel een kopie van het ontwikkelingsperspectief,
  - b. de op schrift gestelde zienswijze en instemming van de ouders,
  - c. een motivering waaruit blijkt dat de leerling voldoet aan de voorschriften, bedoeld in het eerste lid, en
  - d. een leerling-dossier dat in elk geval bevat:
    - 1. het ontwikkelingsperspectief of het onderwijskundig rapport over de leerling, bedoeld in artikel 42 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 43 van de Wet op de expertisecentra,
    - 2. een beschrijving van de activiteiten van het verwijzende bevoegd gezag in het kader van de begeleiding van de leerling, en van de resultaten van die activiteiten,
    - 3. een document dat aangeeft welke externe deskundigen voor advies of hulp zijn ingeschakeld bij de begeleiding van de leerling,
    - 4. een beschrijving van de risico's die zich naar verwachting zullen voordoen indien de leerling voorbereidend beroepsonderwijs, middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs blijft volgen, en
    - 5. mogelijk relevante test- en toets gegevens.

Samenwerkingsverband Drechtsteden

BIJLAGE BIJ ARTIKEL 1 VAN DE REGELING SCREENINGS- EN TESTINSTRUMENTEN LWOO EN PRO

1. Toegestane instrumenten Criterium Intelligentie

Lijst toegestane instrumenten Criterium Intelligentie Tenzij in de testhandleiding anders is aangegeven, hoeft men geen Flynn-correctie toe te passen. Wanneer leerlingen eind groep 7 naar het lwoo of pro gaan, mogen de intelligentietesten van groep 8 worden afgenomen wanneer de leerling in groep 3 of hoger gedoubleerd is. De scores op de IQ-testen mogen niet ouder zijn dan twee jaar, zijnde de periode tussen de datum van afname en datum van indiening van het volledige dossier. Om te voorkomen dat leerlingen onnodig extra getest moeten worden, moet men extra alert zijn wanneer bij een test is vermeld dat deze 'voor het laatst is toegestaan'. Dat betekent dat men zowel moet kijken naar het criterium van maximaal twee jaar als naar de datum van publicatie in de Staatscourant van de Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro van enig schooljaar. Vanaf de publicatiedatum is bekend dat een test het schooljaar daaropvolgend niet meer gebruikt kan worden voor de aanvraag van een aanwijzing lwoo of een toelaatbaarheidsverklaring pro. Met andere woorden: een test waarvan vermeld is in de Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en pro dat deze 'voor het laatst is toegestaan' kan alleen voor een aanvraag worden gehanteerd wanneer de betreffende test niet ouder is dan twee jaar en is afgenomen voor de publicatiedatum in de Staatscourant van die Regeling.

Naam Test	Bereik	Opmerkingen
ADIT: Adaptieve Digitale Intelligentie Test, A-VISION, 2013	Groep 6,7 en 8	Voorlopig goedgekeurd; er zijn nog onvoldoende onderzoekresultaten naar de criteriumvaliditeit bekend. Attentie bij afname potentiële pro-leerlingen.
Cito: Intelligentietest VO, Cito 2013	Klas 1 t/m 3 regulier VO	Attentie bij afname potentiële pro-leerlingen.
IDS-2: Intelligentie- en ontwikkelingschalen voor kinderen en jongeren, Hogrefe Uitgevers 2018	5-20 jaar	
NIO: Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau, Boom test onderwijs, 2018	Groep 7, 8 en klas 1, 2 en 3 VO	Afname van april-juli groep 7. Niet bedoeld voor leerlingen uit het v(s)o. Groepsgrootte maximaal 15 bij afname bij leerlingen in sbo en pro. Attentie bij afname potentiële pro-leerlingen
NSCCT: Niet Schoolse Cognitieve Capaciteiten Test, De Rijnlandse School, 2014	Groep 4 t/m 8	Attentie bij afname potentiële pro-leerlingen.
RAKIT-2: REVISIE AMSTERDAMSE KINDER INTELLIGENTIE TEST, Pearson Assessment and Information, 2011	4 t/m 12;6 jaar	Deze test moet vóór de 12e verjaardag zijn afgenomen.
SON-R 6-40, Snijders-Doomen Niet-verbale intelligentietest, Hogrefe Uitgevers, 2011	6 t/m 40 jaar	Met name te gebruiken bij taalproblemen (achterstanden technisch lezen, begrijpend lezen en spelling > 50%) en leerlingen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen.
WISC-V-NL: Wechsler Intelligence Scale for Children Fifth Edition, Pearson Assessment and Information, 2018	6-17 jaar	Voorlopig goedgekeurd; er zijn nog onvoldoende onderzoekresultaten naar de criteriumvaliditeit bekend. Zie voor Totaal IQ (TIQ) opmerking onder deze tabel.
WNV-NL: Nederlandse bewerking van de Wechsler Nonverbal Scale of Ability, Pearson Assessment and Information, 2008	4 t/m 21 jaar	Met name te gebruiken bij taalproblemen (achterstanden technisch lezen, begrijpend lezen en spelling > 50%) en leerlingen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen.

Samenwerkingsverband Drechtsteden

Opmerkingen bij Criterium Intelligentie:

Een IQ-test die volgens de handleiding door een leerkracht mag worden afgenomen, moet altijd onder de verantwoordelijkheid van een bevoegd deskundige worden geïnterpreteerd. Pas op met het gebruik van schriftelijk af te nemen klassikale tests ingeval er sprake is van een leerling met grote leerachterstanden (met name op begrijpend lezen) of bij onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal. Bij het intelligentiecriterium wordt uitgegaan van een Totaal IQ (TIQ). Wanneer daarvoor de WISC V-NL gebruikt wordt, dient met behulp van zeven sub tests (zoals aangegeven in de handleiding van de WISC-V-NL) het Totaal IQ (TIQ) bepaald worden. De betreffende zeven sub testen geven tezamen een puntscore.

Voor het intelligentiecriterium mag niet worden uitgegaan van betrouwbaarheidsintervallen.

Dit jaar voor het laatst toegestaan WNV-NL: Nederlandse bewerking van de Wechsler Nonverbal Scale of Ability, Pearson Assessment and Information, 2008. In 2023 zijn de normtabellen van de Drempeltest 15 jaar oud en verouderd.

2. Sociaal-Emotionele diagnostiek

Lijst toegestane instrumenten Sociaal-Emotionele diagnostiek schooljaar 2022-2023 De scores op de SE-testen mogen niet ouder zijn dan één jaar gerekend vanaf de datum van aanmelding bij het samenwerkingsverband. De scores op de gehanteerde instrumenten ten behoeve van sociaal emotionele diagnostiek mogen niet ouder zijn dan één jaar, zijnde de periode tussen de datum van afname en datum van indiening van het volledige dossier. Om te voorkomen dat leerlingen onnodig extra getest moeten worden, moet men extra alert zijn wanneer bij een test is vermeld dat deze 'voor het laatst is toegestaan'. Dat betekent dat men zowel moet kijken naar het criterium van maximaal twee jaar als naar de datum van publicatie in de Staatscourant van de Regeling screenings- en testinstrumenten Iwoo en pro van enig schooljaar. Vanaf de publicatiedatum is bekend dat een test het schooljaar daaropvolgend niet meer gebruikt kan worden voor de aanvraag van een aanwijzing Iwoo of een toelaatbaarheidsverklaring pro. Met andere woorden: een test waarvan vermeld is in de Regeling screenings- en testinstrumenten Iwoo en pro dat deze 'voor het laatst is toegestaan' kan alleen voor een aanvraag worden gehanteerd wanneer de betreffende test niet ouder is dan één jaar en is afgenomen voor de publicatiedatum van die Regeling in de Staatscourant.

Volgens de Regeling worden alleen leerlingen met een IQ tussen de 90 en 120 geacht dergelijke vragenlijsten in te vullen. Schriftelijke zelfbeoordelvragenlijsten zijn meestal te moeilijk voor leerlingen met grote leerachterstanden op het gebied van begrijpend lezen. Er worden daarom beperkingen gesteld aan het gebruik van zelfbeoordelvragenlijsten door deze leerlingen. Leerlingen zijn met zelfbeoordelvragenlijsten toetsbaar wanneer ze op Begrijpend Lezen het niveau halen van een DLE 40 of hoger (gemiddelde score van leerlingen aan het eind van groep 6 of hoger). Wanneer deze leerling een begrijpend leesniveau heeft van een gemiddelde leerling in groep 6 (DLE 30 – 40) moet de onderzoeker nagaan of een zelfbeoordelingslijst wel een juiste keuze is. Bij een begrijpend leesniveau DLE < 30 (gemiddelde score van leerlingen in groep 3, 4 of 5) wordt sterk afgeraden een zelfbeoordelvragenlijst te gebruiken bij het onderzoek van SE ontwikkeling.

Samenwerkingsverband Drechtsteden

Voor het persoonlijkheidsonderzoek kan de diagnostisch geschoolde en BIG-geregistreerde psycholoog of orthopedagoog of orthopedagoog-generalist in dat geval gebruik maken van gegevens uit het onderwijskundig rapport, van beoordelingslijsten door ouders en/of leerkracht én van gegevens op basis van eigen observatie. Voor zover de vragenlijsten van score-aanduidingen zijn voorzien van het type 'klinisch bereik', 'risicogebied', 'zorgscore' en dergelijke, mogen alleen de scores die in een dergelijk bereik vallen gebruikt worden als argumentatie voor ondersteuningsbehoefte.

Naam Test	Bereik	Opmerkingen
Kanjervragenlijst, Instituut voor Kanjertrainingen B.V., 2012	Groep 5 t/m 8	
Leermotivatie 6-7-8, Boom test onderwijs, 2009	Groep 6 t/m 8	Naamswijziging sinds maart 2021. Voorheen heette deze test: Leermotivatietest Basisonderwijs. Normering 2009 is ongewijzigd.
LOVS VISEON 2.0, Cito, 2016	Groep 3 t/m 8	
LVT: Leervooraardentest, Bohn Stafleu van Loghum, 2011	4-18 jaar	
NPV-J-2: Junior Nederlandse Persoonlijkheidsvragenlijst 2, Boom uitgevers Amsterdam, 2011	9-16 jaar	
PMT-K-2: Prestatie Motivatietest voor Kinderen 2, Pearson Assessment and Information, 2011	Groep 7/8 en leerjaar 1 VO	
TPVO-Testserie voor Plaatsing in het Voortgezet Onderwijs-Leerlingvragenlijst, A-VISION, 2008	Groep 8	
ZIEN! Pedagogisch Expertsysteem voor het primair onderwijs. Driestar Onderwijsadvies, 2012	Groep 1 t/m 8	Betreft de leerkrachtversie van ZIEN! Er is een versie groep 1 t/m 4 en versie groep 5 t/m 8. Er is geen verschil in items maar er worden andere handelingssuggesties gegeven
ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden, Driestar Onderwijsadvies, 2015	Groep 5 t/m 8	Het betreft de Digitale leerlingversie.
ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat, Driestar Onderwijsadvies, 2016	Groep 5 t/m 8	Het betreft de Digitale leerlingversie. De beoordeling voor de schaal Pestgedrag is onvoldoende

Opmerkingen bij Criterium Sociaal-Emotionele diagnostiek: Een test die het beeld geeft van sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling in relatie tot de leerprestaties en die volgens de handleiding door een leerkracht mag worden afgenomen moet altijd onder de verantwoordelijkheid van een bevoegd deskundige worden geïnterpreteerd. Dit jaar voor het laatst toegestaan TPVO-Testserie voor Plaatsing in het Voortgezet Onderwijs-Leerling vragenlijst, A-VISION, 2008. In 2023 zijn de normtabellen van de TPVO-Leerling vragenlijst 15 jaar oud en verouderd,